YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
(ensimmäinen jaosto)
16 päivänä syyskuuta 1997 *

Asiassa C-362/95 P,

Blackspur DIY Ltd, Englannin oikeuden mukaan perustettu yhtiö, kotipaikka Unsworth, Bury (Yhdistynyt kuningaskunta),

Steven Kellar, J. M. A. Glancy ja Ronald Cohen, kotipaikka Manchester (Yhdistynyt kuningaskunta),

edustajinaan K. P. E. Lasok, QC, solicitor C. Khanin valtuuttamana, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto M. Dennewald, 12 avenue de la Porte-Neuve,

valittajina,

jossa valittajat vaativat muutoksenhaussaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-168/94, Blackspur ym. vastaan neuvosto ja komissio, 18.9.1995 antaman tuomion kumoamista ja tämän asian palauttamista ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen,

vastapuolina ja muina asianosaisina:

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja Y. Crétien, avustajinaan asianajajat H.-J. Rabe ja G. M. Berrisch, Hampuri, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Euroopan investointipankin lakiasiainosaston pääjohtaja Bruno Eynard, 100 boulevard Konrad Adenauer,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

ja

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies N. Khan, avustajinaan H.-J. Rabe ja G. M. Berrisch, prosessiosoite Luxemburgissa c/o saman yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Sevón sekä tuomarit D. A. O. Edward ja M. Wathelet (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: G. Tesauro,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan valittajien, edustajanaan K. P. E. Lasok, neuvoston, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja A. Tanca, avustajanaan G. M. Berrisch, sekä komission, asiamiehenään N. Khan, avustajanaan G. M. Berrisch, 24.4.1997 pidetyssä istunnossa esittämät huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 5.6.1997 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Blackspur DIY Ltd -niminen yhtiö (jäljempänä Blackspur), Steven Kellar, J. M. A. Glancy ja Ronald Cohen ovat yhteisöjen tuomioistuimeen 27.11.1995

toimittamallaan valituksella hakeneet EY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan nojalla muutosta yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-168/94, Blackspur ym. vastaan neuvosto ja komissio, 18.9.1995 antamaan tuomioon (Kok. 1995, s. II-2627, jäljempänä riidanalainen tuomio), jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi heidän nostamansa kanteen, jossa vaadittiin ETY:n perustamissopimuksen 178 artiklan ja 215 artiklan toisen kohdan nojalla neuvoston ja komission velvoittamista korvaamaan vahinko, jonka he väittivät itselleen aiheutuneen näiden toimielinten toimista ja laiminlyönneistä tiettyjen Kiinan kansantasavallasta peräisin olevien maalaussivellinten ja -sutien tuontia koskevan polkumyyntitullin käyttöönoton yhteydessä.

2 *Riidanalaisesta tuomiosta käy ilmi, että heinäkuussa 1988 Englannin oikeuden* mukaan vastikään perustettu yhtiö Blackspur, jonka pääoma oli noin 750 000 Englannin puntaa (GBP) ja jonka toimialana oli harrastajille tarkoitettujen työkalujen myynti ja markkinoille saattaminen (tee-se-itse -tuotteiden markkinat), tilasi ensimmäistä kertaa Kiinasta peräisin olevia siveltimiä. Tämä lasti tullattiin 5.10.1988 (tuomion 4 kohta).

3 Ison-Britannian tulliviranomaiset ilmoittivat 5.3.1990 Blackspurille, että sen on maksettava tiettyjen Kiinan kansantasavallasta peräisin olevien maalaus-, penslaus- ja lakkaussivellinten tai muiden vastaavien sivellinten tuontia koskevan väliaikaisen polkumyyntitullin käyttöönotosta 29 päivänä syyskuuta 1988 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3052/88 (EYVL L 272, s. 16) mukaista väliaikaista polkumyyntitullia, joka oli 69 prosenttia sivellinten nettohinnasta (2 ja 4 kohta).

4 Neuvosto otti 20.3.1989 käyttöön väliaikaisen tullin suuruisen lopullisen tullin tiettyjen Kiinan kansantasavallasta peräisin olevien maalaus-, penslaus- ja lakkaussivellinten tai muiden vastaavien sivellinten tuontia koskevan lopullisen polkumyyntitullin käyttöönotosta ja tätä tuontia koskevan väliaikaisen polkumyyntitullin lopullisesta määräämisestä 20 päivänä maaliskuuta 1989 annetulla asetuksella (ETY) N:o 725/89 (EYVL L 79, s. 24).

5 Elokuussa 1990 Blackspur asetettiin selvitystilaan (receivership) ja tämän jälkeen konkurssiin (4 kohta).

6 Yhteisöjen tuomioistuin, jolta Finanzgericht Bremen oli pyytänyt ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaista ennakkoratkaisua, totesi asiassa C-16/90, Nölle, 22.10.1991 antamassaan tuomiossa (Kok. 1991, s. I-5163) asetuksen N:o 725/89 pätemättömäksi sen vuoksi, että kyseisten tuotteiden tavanomaista arvoa ei ollut määritetty polkumyynnillä tai vientituella muista kuin Euroopan talousyhteisön jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojautumisesta 11 päivänä heinäkuuta 1988 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2423/88 (EYVL L 209, s. 1) 2 artiklan 5 kohdan a alakohdassa tarkoitetulla asianmukaisella ja kohtuullisella tavalla. Tässä tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että saksalainen yritys Nölle, joka oli riippumaton sivellinten ja sutien maahantuoja, oli esittänyt polkumyyntimenettelyn aikana riittävästi tietoja, joiden perusteella oli aihetta epäillä sitä, oliko Sri Lanka valittu viitemaaksi asianmukaisella ja kohtuullisella tavalla tavanomaisen arvon määrittämiseksi ja että komissio ja neuvosto eivät olleet yrittäneet tutkia asianmukaisella tavalla ja riittävästi, olisiko Taiwania voitu pitää asianmukaisena viitemaana, kuten Nölle oli ehdottanut. Tämän tuomion antamisen jälkeen komissio aloitti uudelleen tutkimuksen ja saattoi menettelyn päätökseen ottamatta käyttöön polkumyyntitullia Kiinan kansantasavallasta peräisin olevien maalaus-, penslaus- ja lakkaussivellinten tai muiden vastaavien sivellinten tuontia koskevan polkumyyntimenettelyn päättämisestä 18 päivänä toukokuuta 1993 tehdyllä päätöksellä 93/325/ETY (EYVL L 127, s. 15) (3 kohta).

7 Tässä tilanteessa Blackspur, sen johtajat, osakkaat ja takaajat Kellar, Glancy ja Cohen nostivat ETY:n perustamissopimuksen 215 artiklan toisen kohdan nojalla kanteen, joka toimitettiin yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 10.8.1993 ja jossa vaadittiin korvausta menetetyistä voitoista ja vahingosta, jonka väitettiin aiheutuneen yhteisön lainvastaisesta toiminnasta polkumyyntitullin käyttöönoton yhteydessä (5 kohta).

8 Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamisesta tehdyn päätöksen 88/591/EHTY, ETY, Euratom muuttamisesta 8 päivänä kesäkuuta 1993 tehdyn neuvoston päätöksen 93/350/Euratom, EHTY, ETY (EYVL L 144, s. 21) 4 artiklan mukaisesti asia siirrettiin yhteisöjen tuomioistuimen 18.4.1994 antamalla määräyksellä käsiteltäväksi yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

Riidanalainen tuomio

9 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi kanteen riidanalaisessa tuomiossa.

10 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korosti ensinnäkin sitä, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tiettyjen edellytysten on täytyttävä, jotta yhteisö olisi vastuussa perustamissopimuksen 215 artiklan toisen kohdan mukaisesti; nämä edellytykset ovat, että toiminta, josta toimielimiä moititaan, on lainvastaista, että vahinko on todellinen ja että yhteisön toimielimen toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys (38 kohta).

11 Korostettuaan sitä, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 215 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettu syy-yhteys edellyttää sitä, että kyseisen toimielimen toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on oltava suora syy-yhteys, joka valittajien on näytettävä toteen (40 kohta), ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että valittajat eivät olleet tässä tapauksessa osoittaneet tällaisen syy-yhteyden olemassaoloa.

12 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi Blackspurin kärsimän vahingon osalta seuraavaa:

"41. Tässä tapauksessa kantajat katsovat, että kantaja Blackspurin kärsimät vahingot, joiden kantajat arvioivat olevan 586 000 GBP, koostuvat sellaisten voittojen menetyksistä, joita Blackspur olisi saanut Kiinasta peräisin olevien siveltimien myynnistä, kun näiden siveltimien myynti edusti noin puolta yhtiön liikevaihdosta, ja jotka Blackspur olisi saanut, jollei sitä olisi asetettu konkurssiin yhteisöjen toimielinten väitetyn virheellisen toiminnan vuoksi, ja erityisesti sen vuoksi, että oli otettu käyttöön sellainen polkumyyntitulli, joka oli suurempi kuin yhtiön myynneistään saama voittomarginaali — —

42. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei katso voivansa hyväksyä kantajien väitteitä, joiden mukaan Kiinasta peräisin olevien edullisten sivellinten myynti edusti puolta Blackspurin liikevaihdosta ja joiden mukaan näiden markkinoiden menettäminen oli pääsyynä yhtiön huonoon tulokseen ja aiheutti myös sen joutumisen konkurssiin.

43. Tämän osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo ensiksikin, että vastauksena tuomioistuimen pyyntöön toimittaa Blackspurin taseet tilikausilta 1988—1989 ja 1989—1990, jotta väitteiden todenmukaisuus oltaisiin voitu tarkistaa, kantajat vastasivat, ettei 'heillä ollut enää hallussaan asiakirjoja, jotka koskivat Blackspurin liikevaihtoa'. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että vaikka Blackspurin johtajat ja osakkaat saattoivatkin todeta, ettei heillä enää ollut hallussaan edellä mainittuja asiakirjoja kyseisiltä vuosilta, ottaen huomioon selvitysmiesten nimeämisen ja yhtiön joutumisen konkurssiin, kantajana oleva Blackspur ei voi näin tehdä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaakin, että Blackspurin konkurssipesää hoitava toimisto suostui 25.3.1993 päivätyllä kirjeellään siihen, että Blackspurin asianajajat nostivat yhtiön nimissä tämän kanteen. Tässä tapauksessa ei olisi pitänyt hyväksyä sitä, että kantajana olevan Blackspurin konkurssipesän hoitaja ei voinut esittää kantajan taloudellista tilaa koskevia asiakirjoja, eikä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kuulu määrätä siitä, että tällaista todistusaineistoa on esitettävä.

44. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa kuitenkin, että kantajat toimittivat tuomioistuimelle sitä vastoin kirjeen, joka koski Blackspurin taloudellista tulosta vuosina 1988—1989 ja 1989—1990 ja jonka tilintarkastustoimisto oli laatinut toiselle kantajalle eli Blackspurin johtajalle Kellarille. Jos katsotaan, että tämä asiakirja heijastaa todenmukaisesti Blackspurin taloudellista tilannetta kyseisinä ajanjaksoina, sellaisena kuin se on voimassa olevien säännösten mukaisesti vahvistettu taseessa, on syytä tarkastella, tukeeko tämän asiakirjan sisältö riittävällä tavalla kantajien väitteitä Blackspurin väitettyjen vahinkojen syistä.

45. Ensiksikin väitteestä, jonka mukaan Kiinasta tuotujen sivellinten myynti edusti puolta Blackspurin liikevaihdosta, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että Blackspurin Kiinasta peräisin olevaa tuontia kuvastavasta vastauksen liitteestä 22 käy ilmi toisaalta, että sen ajankohdan, jolloin yhtiö perustettiin, eli heinäkuun 1988, ja elokuun 1990 eli konkurssiin asettamisen välisenä aikana Blackspur toi ainoastaan yhden erän Kiinasta peräisin olevia siveltimiä heinäkuussa 1988, ja tämän erän kokonaisarvo oli 40 948,38 GBP; tästä maksettavan väliaikaisen polkumyyntitullin määrä oli 18 116,83 GBP. Toisaalta kuten edellä mainitusta tilintarkastustoimiston laatimasta kertomuksesta käy ilmi, 1.7.1988—31.8.1989 Blackspurin liikevaihto oli 1 435 384 GBP.

46. Asiakirja-aineistosta käy ilmi, että Blackspur ei tuonut Kiinasta peräisin olevia siveltimiä ennen kanteen kohteena olevan polkumyyntitullin käyttöönottoa ja että kantajan sen väitteen tueksi, että Kiinasta peräisin olevien sivellinten tuonti edusti polkumyyntitullin käyttöönottoa edeltävänä aikana puolta sen liikevaihdosta, ei ole esitetty minkäänlaisia todisteita. Tämän vuoksi ei voida katsoa, että Blackspurin huonon tuloksen ja lopulta konkurssiin asettamisen pääasiallisena syynä olisi ollut kantajien väittämä Kiinasta peräisin olevien sivellinten myynnin edustamien markkinoiden menettäminen.

47. Vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätyisi siihen, että tämä kantajan väite on hyväksyttävä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, kuten edellä mainitusta tilintarkastustoimiston laatimasta kertomuksesta käy ilmi, että 1.7.1988—31.8.1989 Blackspurin liikevaihdosta 40,44 prosenttia tuli sivellinten myynnistä, jonka kokonaisarvo oli 580 503 GBP. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että tämä on ristiriidassa sen kantajien väitteen kanssa, jonka mukaan Blackspur ei voinut polkumyyntitullin käyttöönoton vuoksi löytää muita vaihtoehtoisia hankintalähteitä, joten se joutui vetäytymään edullisten sivellinten markkinoilta. Edellä mainitusta kertomuksesta käy myös ilmi, että vaikka seuraavana tilikautena (1.9.1989—31.7.1990) sivellinten myynti laski 40,44 prosentista 3,01 prosenttiin, Blackspurin liikevaihto sitä vastoin nousi merkittävästi eli noin 30 prosenttia ja oli 1 864 016 GBP.

48. Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että kantajien väittämä Kiinasta peräisin olevien sivellinten myynnin edustamien markkinoiden menettäminen, vaikka se oli saattanut vähentää näistä tuotteista saatua liikevaihtoa tilikautena 1989—1990, ei kuitenkaan todellisuudessa estänyt millään tavalla Blackspuria jatkamasta taloudellista toimintaansa ja jopa kasvattamasta merkittävästi liikevaihtoaan tilikautena 1989—1990, joka välittömästi edelsi sen menettelyn aloittamista, joka johti Blackspurin asettamiseen konkurssiin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että edellä mainitussa tilintarkastustoimiston laatimassa kertomuksessa ei ole minkäänlaista viittausta, mainintaa tai selitystä, jonka perusteella tuomioistuin voisi tarkastella sitä, missä määrin edullisten sivellinten markkinoiden menettäminen vaikutti Blackspurin taloudelliseen tulokseen tilikautena 1988—1989, kuten kantaja väitti; kertomuksesta ei käy myöskään ilmi niitä syitä, joiden vuoksi Blackspurin liikevaihto tilikausina 1988—1989 ja 1989—1990 ei ollut riittävä, jotta yhtiö olisi voinut toteuttaa pankkinsa hyväksymän liiketoimintasuunnitelman ja välttää näin sen, että pankki hakee selvitysmiesten nimeämistä. Tämän vuoksi ja siksi, etteivät kantajat pystyneet esittämään mitään muita todisteita, joista kävisivät ilmi syyt Blackspurin väitettyyn huonoon taloudelliseen tulokseen ja syyt elokuussa 1990 Blackspurin pankin pyynnöstä aloitettuun menettelyyn yhtiön asettamiseksi konkurssiin, ei voida katsoa, että yhtiön konkurssiin asettaminen olisi johtunut huonosta taloudellista tuloksesta, jonka olisi aiheuttanut Kiinasta peräisin olevien sivellinten myynnin päättyminen, minkä vuoksi yhtiö olisi menettänyt kantajien arvion mukaan 586 000 GBP:n voiton, tai että se olisi johtunut näille siveltimille asetetusta polkumyyntitullista, ja vielä vähemmän voidaan katsoa, että tämä olisi johtunut vastaajina olevien toimielinten virheelliseksi väitetystä toiminnasta tämän tullin käyttöönoton yhteydessä.

49. Lopuksi ei missään tapauksessa voida vakavasti väittää, että Blackspurin heinäkuussa 1988 maahan tuomiin Kiinasta peräisin oleviin siveltimiin sovelletusta polkumyyntitullista johtuvan 18 116,83 GBP:n tullivelan ja yhtiön konkurssiin asettamisen välillä voisi olla suora syy-yhteys, koska kantajat eivät ole antaneet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyn aikana minkäänlaista uskottavaa selitystä sille, että näin pieni velka olisi voinut johtaa sellaisen yhtiön asettamiseen konkurssiin, jonka osakepääoma oli noin 750 000 GBP — —"

13 Sen vahingon korvaamisen osalta, jonka muut kantajat väittävät itselleen aiheutuneen siitä, että he ovat Blackspurin johtajina menettäneet osuutensa yhtiön

pääomasta ja sen takaajina sen vuoksi, että heiltä vaadittiin henkilökohtaisesta takaussitoumuksesta vastaamista yhtiön velasta, sekä yhtiön osakkaina heidän pääomaosuuksiensa arvon menetysten vuoksi, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut riidanalaisen tuomion 52 kohdassa seuraavaa:

"kuten edellä todettiin, että koska ei ole näytetty toteen, että Blackspurin konkurssiin asettamisella olisi välitön syy-yhteys vastaajina olevien toimielinten virheelliseksi väitettyyn toimintaan, kantajien esittämien edellä mainittujen vahinkojen ja yhteisön virheelliseksi väitetyn toiminnan välillä ei myöskään voi olla suoraa syy-yhteyttä. On syytä myös lisätä, että kuten yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä käy ilmi, yhtiön konkurssiin hakemisesta aiheutuvia menetyksiä on pidettävä niin epäsuorana ja kaukaisena vahinkona, ettei yhteisön ole korvattava niitä seurauksia, joita siitä aiheutuu ([asia 64/76 ja 113/76, 167/78 ja 239/78, 27/79, 28/79 ja 45/79,] Dumortier frères ym. v. neuvosto, [yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 4.10.1979, Kok. 1979, s. 3091], 21 kohta)."

Valitus

14 Valittajat vetoavat valituksessaan useisiin valitusperusteisiin, jotka koskevat ensinnäkin syy-yhteyden arvioinnissa huomioon otetun vahingon laatua; toiseksi syy-yhteyden olemassaoloa koskevaan näyttöön liittyvien seikkojen arviointia ja kolmanneksi johtajien vahingonkorvausvaatimusten hylkäämistä.

15 Neuvosto ja komissio vaativat yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, ettei valitusta voida ottaa tutkittavaksi tai toissijaisesti hylkäämään valituksen perusteettomana. Jos yhteisöjen tuomioistuin kuitenkin toteaa, että valitus on perusteltu, neuvosto ja komissio katsovat, ettei asiaa ole syytä palauttaa ensimmäisen oikeusasteeseen, koska tosiseikat ovat riittävän selvät, jotta yhteisöjen tuomioistuin voi ratkaista asian.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

16 Ennen kuin valittajien esittämiä valitusperusteita tarkastellaan lähemmin, on syytä palauttaa mieleen, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY:n perustamissopimuksen 168 a artiklan ja EY:n tuomioistuimen perussäännön 51 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla muutosta voidaan hakea vain oikeuskysymyksiä koskevilta osin eikä tosiseikkoja voida arvioida (ks. erit. asia C-283/90 P, Vidrányi v. komissio, tuomio 1.10.1991, Kok. 1991, s. I-4339, 12 kohta ja asia C-19/95 P, San Marco v. komissio, määräys 17.9.1996, Kok. 1996, s. I-4435, 39 ja 40 kohta).

Syy-yhteyden arvioinnissa huomioon otetun vahingon laatu

17 Ensimmäisessä valitusperusteessaan valittajat väittävät, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole täysin ymmärtänyt, miten paljon vahinkoa Blackspurille ja muille valittajille on todella aiheutunut, minkä vuoksi se ei ole asianmukaisesti tarkastellut oikeudelliselta kannalta kysymystä tämän vahingon ja kyseessä olevien toimielinten moititun toiminnan välisestä syy-yhteydestä.

18 Valittajat katsovat erityisesti, että riidanalaisen tuomion 41 kohdassa on oikeudellinen virhe, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa siinä valittajien väittäneen, että Kiinasta peräisin olevien siveltimien myynti edusti noin puolta Blackspurin liikevaihdosta, kun todellisuudessa valittajat olivat väittäneet ainoastaan, että tämän myynnin olisi pitänyt edustaa noin puolta Blackspurin liikevaihdosta. Lisäksi samassa kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa valittajien väittäneen, että 586 000 GBP:n suuruisten voittojen menetys johtui siitä, että Blackspur oli asetettu konkurssiin, vaikka valittajien mukaan tämä voittojen menetys johtui siitä, että yhtiö ei voinut riidanalaisen polkumyyntitullin asettamisen vuoksi harjoittaa merkittävää osaa toiminnastaan vuoden 1989 marraskuun ja kesäkuun 1990 välisenä aikana eli ennen kuin Blackspur asetettiin konkurssiin.

19 Tähän on syytä todeta, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi valittajien vahingonkorvausvaatimuksen sen vuoksi, etteivät nämä olleet näyttäneet toteen, että yhteisöjen toimielinten lainvastaiseksi väitetyn toiminnan ja väitetyn vahingon välillä olisi ollut syy-yhteys.

20 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on toistanut asianmukaisesti riidanalaisen tuomion 26 kohdassa valittajien väittämän vahingon kuvauksen, kun se on todennut, että vahinko vastaa "niitä voittoja, jotka [Blackspur] olisi voinut saada myymällä Kiinasta peräisin olevia siveltimiä eli 586 000 GBP, jos yhteisön toimielimet eivät olisi toimineet tavalla, josta niitä syytetään".

21 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut lisäksi riidanalaisen tuomion 48 kohdassa, että valittajat eivät olleet esittäneet mitään todisteita, joista olisi käynyt ilmi, että edellä esitetty huono taloudellinen tulos olisi johtunut Kiinasta peräisin olevien sivellinten myynnin päättymisestä. Samassa kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on päinvastoin katsonut, että kiinalaisten sivellinten myynnin edustamien markkinoiden menettäminen ei ollut kuitenkaan estänyt Blackspuria jatkamasta taloudellista toimintaansa elokuuhun 1990 asti, jolloin konkurssimenettely aloitettiin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on päätellyt riidanalaisen tuomion 47 kohdassa lukemalla valittajien esittämiä asiakirjoja, että heinäkuun 1988 ja elokuun 1989 välisenä aikana Blackspurin liikevaihto oli 1 435 384 GBP, josta sivellinten myynti edusti 40,44 prosenttia, ja että seuraavana ajanjaksona (syyskuusta 1989 heinäkuuhun 1990) liikevaihto nousi noin 30 prosenttia siitä huolimatta, että sivellinten myynti laski 40,44 prosentista jopa 3,01 prosenttiin.

22 Koska muita todisteita ei ollut, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut, että se voi perustellusti päätyä riidanalaisen tuomion 48 kohdassa siihen, että valittajat eivät olleet esittäneet todisteita siitä, että Kiinasta peräisin olevien sivellinten myynnin päättymisen näille siveltimille asetetun polkumyyntitullin vuoksi ja väitetyn voittojen menetyksen välillä olisi ollut syy-yhteys, joka olisi aiheuttanut yhtiön asettamisen konkurssiin.

23 Tämän vuoksi valittajien väite, jonka mukaan niiden oli virheellisesti tuomion 41 kohdassa todettu esittäneen, että Kiinasta peräisin olevien sivellinten myynti edusti puolta Blackspurin liikevaihdosta, on vaikutukseton. Vaikka väite olisi perusteltu, se koskee riidanalaisen tuomion liian pitkälle meneviä perusteluja, eikä sen perusteella voida kyseenalaistaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamusta siitä, etteivät valittajat olleet esittäneet mitään todisteita, joista olisi käynyt ilmi, että huonon taloudellisen tuloksen eli valittajien arvioiman 586 000 GBP:n menetyksen ja Kiinasta peräisin olevien sivellinten myynnin päättymisen välillä olisi ollut syy-yhteys; tähän toteamukseen perustuu se, että vahingonkorvausvaatimus hylättiin (ks. esim. asia C-137/95 P, SPO ym. v. komissio, määräys 25.3.1996, Kok. 1996, s. I-1611, 47 kohta).

24 Valittajien toisesta väitteestä, jonka mukaan niiden on virheellisesti todettu esittäneen, että 586 000 GBP:n suuruinen menetys johtui siitä, että Blackspur oli asetettu konkurssiin, riittää sen toteaminen, että riidanalaisen tuomion 48 kohdan lopussa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylätessään väitteen tuo esille valittajien tilanteen, sellaisena kuin se on esitetty yhteisöjen tuomioistuimelle, niin kuin taloudellinen vahinko olisi aiheutunut yhtiön konkurssiin asettamisesta eikä ollut seurausta siitä.

25 Ensimmäinen valitusperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana.

Syy-yhteyden olemassaoloa koskevaan näyttöön liittyvien seikkojen arviointi

26 Toisessa valitusperusteessaan valittajat katsovat, että arvioidessaan syy-yhteyden olemassaoloa koskevaan näyttöön liittyviä seikkoja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole noudattanut tasapuolisen oikeudenkäynnin ja puolustautumisoikeuksien periaatteita. Ne väittävät myös, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tarkastellut liian pintapuolisesti syy-yhteyden olemassaoloa, koska se ei ole täysin ymmärtänyt vahingonkorvausvaatimusta.

27 Toisen valitusperusteen ensimmäisessä osassa valittajat väittävät, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on hylännyt perustelematta tietyt olennaiset todisteet eli kannekirjelmän liitteessä 1 esitetyt tiedot ja vastauksen liitteessä 26 esitetyt tiedot, ja perustanut ratkaisunsa ainoastaan tilintarkastustoimiston laatimaan Blackspurin tulosta tilikausina 1988—1989 ja 1989—1990 koskevaan kirjeeseen, jota tarkastellaan riidanalaisen tuomion 44 kohdassa. Tämä kirje laadittiin erityisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen Blackspurin liikevaihtoa koskevien tietojen saamista koskevan pyynnön perusteella, eikä sitä ole laadittu tarkoituksena tarkastella syy-yhteyden olemassaoloa. Valittajat toteavat lisäksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt määrätä asian selvittämistoimista.

28 Tältä osin riittää sen toteaminen, että riidanalaisen tuomion 27 kohdassa viitataan kannekirjelmän liitteeseen 1 sisältyneeseen kertomukseen, jonka valittajat toimittivat väittämänsä vahingon arviointia varten ja se otettiin huomioon syy-yhteyden olemassaoloa arvioitaessa. Lisäksi riidanalaisen tuomion 45 kohdassa viitataan vastauksen liitteeseen 22 ja 46 kohdassa "asiakirja-aineistoon". Tämän vuoksi valittajat eivät voi perustellusti väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tarkastellessaan syy-yhteyttä on ottanut huomioon ainoastaan yhden todisteen eli 44 kohdassa tarkoitetun tilintarkastustoimiston laatiman kirjeen.

29 Joka tapauksessa on hyvä huomata, kuten yhteisöjen tuomioistuin on useaan otteeseen todennut, että ainoastaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehtävänä on arvioida sitä merkitystä, joka voidaan antaa sille esitetyille todisteille (ks. asia C-136/92 P, *komissio v. Brazzelli Lualdi ym.*, tuomio 1.6.1994, Kok. 1994, s. I-1981, 66 kohta ja edellä mainitussa asiassa San Marco v. komissio annetun määräyksen 40 kohta). Tätä arviointia ei kuitenkaan sinänsä, jollei näitä tietoja ole vääristelty, voida pitää sellaisena oikeuskysymyksenä, joka kuuluu yhteisöjen tuomioistuimen valvontaan (asia C-53/92 P, Hilti v. komissio, tuomio 2.3.1994, Kok. 1994, s. I-667, 42 kohta).

30 Tässä asiassa ei ole näytetty toteen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olisi vääristellyt todistusaineistoa päättelemällä tilintarkastustoimiston kirjeestä, josta on kyse riidanalaisen tuomion 44 kohdassa, sellaisia seikkoja, joita siinä ei ole. Tässä valittajien itse laatimassa asiakirjassa on numeerista tietoa Blackspurin taloudellisesta tilasta, kuten liikevaihdosta ja sivellinten myynnin prosentuaalisesta

osuudesta. Se, että asiakirja toimitettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen Blackspurin liikevaihtoa koskevan pyynnön perusteella, ei estä käyttämästä sen objektiivista sisältöä arvioitaessa syy-yhteyden olemassaoloa tai toteamasta, että tässä asiakirjassa ei ole mitään tähän syy-yhteyteen viittaavaa.

31 Sen asianosaisen tehtävänä, joka asettaa kyseenalaiseksi yhteisön toiminnan, on esittää todisteet väitetyn vahingon olemassaolosta ja laajuudesta ja osoittaa tämän vahingon ja yhteisön toimielinten moitittavan toiminnan välinen syy-yhteys (ks. erit. asia 26/74, Roquette frères v. komissio, tuomio 21.5.1976, Kok. 1976, s. 677, 22 ja 23 kohta).

32 Tässä asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on nimenomaisesti todennut riidanalaisen tuomion 48 kohdassa, että valittajat eivät olleet esittäneet todisteita, joista kävisivät ilmi syyt Blackspurin väitettyyn huonoon taloudelliseen tulokseen ja syyt elokuussa 1990 Blackspurin pankin pyynnöstä aloitettuun menettelyyn yhtiön asettamiseksi konkurssiin. Oikeudenkäyntiasiakirjoista ei myöskään käy ilmi, kuten julkisasiamieskin toteaa ratkaisuehdotuksensa 26 kohdassa, että valittajat olisivat vaatineet asian selvittämistoimia riittävän selvästi ja yksiselitteisesti.

33 Tämän vuoksi valittajien väitteet, joissa riitautetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi tietyistä sille esitetyistä todisteista, on hylättävä, koska valittajat eivät ole kyenneet osoittamaan, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olisi vääristellyt näitä seikkoja.

34 Näin ollen myös toisen valitusperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

35 Toisen valitusperusteen toisessa osassa valittajat moittivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta siitä, ettei se ole täysin ymmärtänyt näiden vahingonkorvausvaatimusta. Valittajien mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on toisaalta riidanalaisen tuomion 46 kohdassa todennut Blackspurin väittäneen, että Kiinasta peräisin olevien sivellinten tuonti edusti ennen polkumyynnin vastaisen tullin asettamista puolta sen liikevaihdosta, ja tämän jälkeen, että väitteen tueksi ei ole esitetty minkäänlaisia todisteita. Toisaalta riidanalaisen tuomion 47 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on myös virheellisesti todennut valittajien väittäneen, ettei Blackspur voinut polkumyyntitullin käyttöönoton vuoksi löytää muita vaihtoehtoisia hankintalähteitä, joten se joutui vetäytymään edullisten sivellinten markkinoilta, ja todennut tämän jälkeen 1.7.1988—31.8.1989 välisenä aikana toteutuneen todellisen sivellinten liikevaihdon perusteella, että tämä väite oli väärä.

36 Valittajat toteavat myös, että heidän ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esittämänsä todellinen väite oli, että Blackspur, joka oli perustettu vuonna 1988 ja jonka ensimmäiset tulokset olivat heikkoja, oli yhtiö, johon vaikutti erityisen paljon kaupankäynnin keskeytyminen, joka saattoi johtua polkumyyntitullin käyttöönottamisesta tiettyjen sellaisten tuotteiden ryhmien osalta, joiden liiketoimintasuunnitelman mukaan olisi pitänyt edustaa noin puolta yhtiön liikevaihdosta. Yhtiön liiketoiminnan jatkaminen ja siitä aiheutunut liikevaihdon kasvaminen polkumyyntitullin käyttöönottamisen jälkeen vaihtoehtoisten hankintalähteiden eli muiden kuin kiinalaisten lähteiden etsimisen seurauksena tai tiettyjen maalaussutien varastojen myyminen olivat yhtiön yrityksiä selvitä polkumyyntitullin asettamisen aiheuttamista seurauksista, mutta niiden perusteella ei voida kuitenkaan päätellä, ettei valittajille olisi aiheutunut vahinkoa polkumyyntitullin asettamisesta aiheutuneesta markkinoiden menettämisestä. Lisäksi neuvoston ja komission on osoitettava toisaalta, että olosuhteet olivat sellaiset, että valittajat olisivat voineet tai heidän olisi pitänyt toteuttaa erityistoimenpiteitä väitetyn vahingon välttämiseksi, ja toisaalta, että valittajien todellisuudessa toteuttamat toimenpiteet joko pahensivat tilannetta tai olivat riittämättömiä siinä mielessä, että valittajien olisi pitänyt kantaa ainakin osa aiheutuneita tappioita koskevasta vastuusta.

37 Tältä osin on syytä todeta, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut riidanalaisen tuomion 26 kohdassa valittajien katsovan, että "Blackspurin kärsimä vahinko vastaa niitä voittoja, jotka se olisi voinut saada myymällä Kiinasta

peräisin olevia siveltimiä eli 586 000 GBP, jos yhteisön toimielimet eivät olisi toimineet tavalla, josta niitä syytetään". Riidanalaisen tuomion 34 ja 35 kohdassa todetaan lisäksi seuraavaa:

"34. Kantajat katsovat, että Blackspur joutui poistumaan lopuksi markkinoilta sen vuoksi, että väliaikainen polkumyyntitulli otettiin käyttöön edellä esitettyjen olosuhteiden vallitessa — —, koska muiden tuoteryhmien myynnin kehitys ei riittänyt korvaamaan niitä menetyksiä, joita Blackspur kärsi Kiinasta peräisin olevien siveltimien vuoksi, eikä estämään sitä, että Blackspurin pankki pyysi yhtiön huonon tuloksen perusteella elokuussa 1990 selvitysmiesten nimeämistä ja yhtiön asettamista konkurssiin.

35. Kantajat katsovat erityisesti, että koska Blackspurin toimintasuunnitelmassa arvioitiin Kiinasta peräisin olevien siveltimien bruttovoittomarginaaliksi 40 prosenttia, 69 prosentin suuruisen polkumyyntitullin käyttöönotolla ei voinut olla mitään muita vaikutuksia kuin se, että näiden tuotteiden myynti oli tappiollista. Näin ollen vastaajina olevien toimielinten on osoitettava, että oli olemassa jokin toinen syy, joka olisi voinut aiheuttaa Blackspurin kärsimät tappiot."

38 Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ymmärtänyt edellä 36 kohdassa kuvatun valittajien tilanteen.

39 Lisäksi kuten käy myös ilmi 23 kohdasta, valittajien väitteiden kuvaus, joka on esitetty riidanalaisen tuomion 41 ja 46 kohdassa, vaikka se tosiaankin olisi virheellinen eikä sitä korjaisi edes saman tuomion 35 kohta, johon viitataan tuomion 41 kohdassa, ei vaikuta riidanalaisen tuomion 47 ja 48 kohdassa esitettyihin perusteluihin, joihin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätös perustuu.

40 Näin ollen toisen valitusperusteen toinen osa on hylättävä perusteettomana.

Johtajien vahingonkorvausvaatimusten hylkääminen

41 Kolmannessa valitusperusteessaan valittajat toteavat, että riidanalaisen tuomion 52 kohdassa on oikeudellinen virhe, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole perustellut päätelmäänsä, jonka mukaan johtajien vahingonkorvausvaatimukset on hylättävä kokonaisuudessaan. Ne moittivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta siitä, ettei se ole ottanut huomioon valittajien oikeudenkäynnin aikana toimittamia tätä koskevia tietoja, siitä, että se on muuttanut todistustaakan käänteiseksi, ja siitä, että se on vääristellyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mainitseman edellä mainitussa asiassa Dumortier frères ym. vastaan neuvosto annetun tuomion 21 kohdan merkitystä.

42 Tältä osin on syytä todeta kuten edellä on tehty, että päätyäkseen päätelmään, jonka mukaan ei ole näytetty toteen, että Blackspurin asettamisella konkurssiin ja toimielinten moititulla toiminnalla olisi suora syy-yhteys, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt tosiseikkoja koskevan arvion, jota yhteisöjen tuomioistuin ei yleensä aseta kyseenalaiseksi. Koska väitetyn voittojen menettämisen ja Blackspurin konkurssiin asettamisen sekä toisaalta yhteisön toimielinten moititun toiminnan välillä ei ollut asianmukaisesti toteen näytettyä syy-yhteyttä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi pätevästi todeta, että johtajien, takaajien ja osakkaiden kärsimien vahinkojen ja toimielinten moititun toiminnan välillä ei myöskään ollut syy-yhteyttä.

43 Tämän vuoksi sillä ei ole merkitystä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on lisäksi katsonut viitaten edellä mainitussa asiassa Dumortier frères vastaan neuvosto annetun tuomion 21 kohtaan, että konkurssihakemuksen aiheuttamaa vahinkoa voidaan pitää välillisenä ja kaukaisena vahinkona. Koska tämä perustelu on liian pitkälle menevä, siihen kohdistunut arvostelu ei johda riidanalaisen tuomion kumoamiseen, joten sillä ei ole vaikutusta (ks. edellä mainitussa asiassa SPO annetun määräyksen 47 kohta).

44 Kolmas valitusperuste on näin ollen hylättävä.

45 Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että valittajien valituksensa tueksi esittämät valitusperusteet on hylättävä perusteettomina. Näin ollen valitus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

46 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan, jota sovelletaan muutoksenhakuun 118 artiklan nojalla, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Koska valittajat ovat hävinneet asian, heidät velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Valitus hylätään.**

2) **Blackspur DIY Ltd sekä Steven Kellar, J. M. A. Glancy ja Ronald Cohen vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan sekä korvaavat neuvostolle ja komissiolle aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.**

Sevón Edward Wathelet

Julistettiin Luxemburgissa 16 päivänä syyskuuta 1997.

R. Grass L. Sevón

kirjaaja ensimmäisen jaoston puheenjohtaja